

»SLOVENE« velja
po pošti na vsaki strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej K 240—
za pol leta „ „ „ 120—
za četrt leta „ „ „ 60—
za en mesec „ „ „ 20—
Za naročnike pošilja se K 480—
Sobotna izdaja:
za eno leto „ „ „ 40—
za en mesec „ „ „ 80—

SLOVENE

Cene inseratov:
Enostopna petina vrsta mali
oglas po K 4— in K 6—,
veliki oglas nad 45 mm vi-
šine po K 8—, poslana itd.
po K 12—.
Pri večjem naročilu popust.
Izbaja vsak dan izvezni
ponedeljki in dnevi po praz-
niku ob 3. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestnik SKL.

Uredništvo v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirje se ne vračajo; neizplačana plačila se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50 uprava št. 329.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 348 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-uaro. 7563.

Socialna demokracija in ustava.

Danes teden je zborovala v Belgradu »Socialistična zajednica«, t. j. združenje vseh treh jugoslovanskih socialističnih skupin. Po enodnevnih debatah o ustavi, o političnem položaju, o zakonu za zaščito države, o draginji, o sestavi skupnega strankinega statuta itd. so izvolili posebno komisijo za sestavo resolucij, v katero so bili izvoljeni gg.: dr. Topalović, Golouh in Divac. Izmed soglasno sprejetih resolucij nas zanima v prvi vrsti resolucija glede ustave.

Resolucija ugotavlja, da ustava naše države ne zadovoljuje potrebam delavskega razreda in prave demokracije (citiramo po »Napreju« od 11. novembra t. l.). »Ni dovolj časa primerna, ne dosti pravična delavskemu razredu. Ne osigurava ne politično demokracijo niti v polni meri ne omogoča razvitek na bolje... Zato smatrajo združene socialistične stranke težnjo po izboljšanju ustave za povsem naravno in opravičeno.«

Socialistična zajednica je torej soglasno mnenja, da je sedanja naša ustava slaba, da ne odgovarja modernim zahtevam in da jo je treba revidirati.

Ugotovitev, da je vidovdanska ustava revizije potrebna, ni nova. V zahtevi po potrebi revizije ustave ne soglašajo le vse tri socialistične frakcije v Jugoslaviji, ampak vsa opozicija. Razlika med zahtevami posameznih opozicijskih strank v pogledu ustave obstoji le v pravcu in v smeri, po katerih naj se revizija izvrši.

Kakšen pravec za revizijo ustave zahteva resolucija socialistične zajednice?

Ista resolucija pravi: »Socialistično združenje zahteva zato proglasitev in izvršitev zakona o polni narodovi samoupravi z enim parlamentom in z eno vlado na čelu države, o svobodnem tisku in ostalih državljskih pravic. Socialistična zajednica se bo protivila vsakemu separatizmu, regionalizmu in partikularizmu in vsaki sliči težnji, ki bi pod krinko državnopravnih avtonomij hotela napraviti politične in gospodarske zapletljive fevdalne, klerikalne, konservativne in reakcionar, elementov naše družbe. Zahteva mesto čuvanja fevdalnih ostankov socialno zaščito delavstva in varovanje delavstva, hitro in radikalno izvedbo agrarne reforme, ureditev uvozne in izvozne trgovine, obnovo in pomoč začasnemu delu in prometu, zaščito invalidov, vdov in sirot.«

Proti pokretu enega dela jugoslovanske buržoazije za revizijo ustave pa se bo socialistična zajednica borila zato, ker hoče ta (buržujski) pokret ovirati in preprečiti naravno evolucijo državnega in narodnega edinstva Jugoslovancev, ker hoče uvesti državnopravne avtonomije za posamezne zgodovinske pokrajine, ker hoče pod zastorom čuvanja teh političnih ostankov fevdalne dobe izkoriščati nerazvite državne in politične odnose in hoče tako ovirati razvoj politične demokracije in preprečiti razvoj delavskemu razredu.«

Priznamo: Če bi čitli to resolucijo v »Jutru«, bi rekli: vsa čast!

Velik del »politične« resolucije socialistične zajednice — je še nekaj drugih resolucij — je negativen in naštev, česar social. zajednica noče.

Ona noče separatizma. Kdo pa je separatist v naši državi? Besedičenje v separatizmu je navaden demokratski »slager« in prazen strah, v sredi votel, okrog kraja ga pa ni nič. V socialističnih vrstah je danes lepo število inteligentov, ki bi lahko vedeli in povedali tudi drugim, kaj pomeni latinski izraz »separare«. Separatizem bi imenovali gibanje za popolno odcepitev enega dela Jugoslovancev od državnega telesa SHS in za priključitev tega dela kakim drugim državi ali pa za ustanovitev lastne države. Takega gibanja pa pri nas nikjer in če kdo trdi, da je, je to zlobna izmišljotina, kakršne je sposoben le politični nedostojnež.

Soc. zajednica se dalje svečano odpušča vsakemu »regionalizmu in partikularizmu, ki se skrivata pod krinko državnopravnih avtonomij.« Socialisti s tem priznavajo, da so odločni centralisti, kar je vredno zabeležiti. Oni so nasprotniki avtonomij, ker smatrajo po lastni izpovedi in priznanju avtonomije za »politične ostanke fevdalne dobe«, drugič pa menda zato, ker si njihovi voditelji niso na jasnem glede obsega pojma avtonomije. Na eni strani zahtevati »polno narodno samoupravo z enim parlamentom in z eno vlado«, na drugi pa negirati avtonomijo, to ne gre prav skupaj.

Politična centralizacija je najpopolnejše izvedena v Franciji. Velika revolucija jo je sicer razbila, vzpostavil pa jo je zopet absolutist Napoleon. Danes pa se ta sistem lomi in krha na vseh koncih in oglih. Francozi so sicer ustvarili izraz »déconcentration« takrat, ko je centralna vlada prenesla velik del svoje oblasti na prefekte in tako sebe razbremenila, ni pa dala iz rok svoje oblasti, ki jo sedaj ne izvršuje sama, ampak preko svojih organov v provinci. V rokah ima pa oblast še vedno, ker so prefekti (namestniki) njej podrejeni. Samouprava pa zahteva nekaj čisto drugega; samouprava zahteva, da odloča ljudstvo v pravi voljni lokalnih zastopih vsaj v veliki večini svojih zadev brez centralne vlade, kateri je pridržanih le malo število skupnih poslov.

Ugovor, da so »državnopravne« avtonomije fevdalen ostanek, je neslan. Nam je prav, če so socialisti mnenja, da je vse slabo, kar spada v zgodovino; mislimo pa, da bo tudi soc. zajednica enkrat prišla do prepričanja, da je tudi preteklost ustvarila nekaj dobrega. Francozi so že prišli do tega spoznanja. Sicer pa če mi »buržujki« zahtevamo avtonomno Slovenijo — je-li to historizem? Slovenijo je iz Kranjske, Štajerske itd. rodil prevrat, ne pa fevdalizem, dočim hočejo baš centralisti oživiti zopet »Kranjce« in »Štajerce« s svojo trmasto zahtevo po ljubljanski in mariborski oblasti.

Razvoj modernih držav vodi od centralizma preko mnogobrojnih »srednjih« oblik v federacije. O tem danes ni nobenega dvoma več. Do tega spoznanja so prišli zastopniki jugosl. proletariata že na svojem kongresu v Ljubljani zdavnaj pred vojno. Takrat so bili zbrani v Ljubljani zastopniki vseh štirih jugosl. plemen in zahtevali so »jugoslovansko federativno republiko«. Če primerjamo takratni socialistični državnopravni program z današnjim, moramo na žalost konstatirati veliko — nazadovanje. Dalekovidni politiki od nekdanj so rodili slabe epigone.

Ministrski svet.

Belgrad, 12. novembra. Danes popoldne se je od 15. do 19. ure vršila seja ministrskega sveta, na kateri se je razpravljalo o ultimatu, ki ga je naša vlada prejela 7. t. m. od poslaniške konference glede ureditve albanskih mej in glede ktere se je vršila daljša razprava. Ententa zahteva, da se imajo meje Albanije določiti na podlagi sklepa velikih sil od leta 1919. Določili so se popravki meje, po katerih pripadejo Debar, Prizren in Podgorica naši državi. Naša vlada je s temi sklepi nezadovoljna. Po razpravi je ministrski svet sklenil, da se poslaniški konferenci pošlje nota, v kateri se izrazi to nezadovoljstvo. — Zatem se je razpravljalo o demobilizaciji. Sklenjeno je, da se vsi vpo-klicanci na orožne vaje od 24. oktobra t. l. odpuste in da se ta odpust izvede z ozirom na tehnično možnost.

Razmejitev med Jugoslavijo in Rumunijo.

Belgrad, 12. nov. V Temešvarju se sestane komisija za razmejitev napram Rumuniji, v kateri bo sodelovala tudi naša komisija, ki ji načeluje general Milojević, ki je že odpotoval v Temešvar. Naloga te komisije bo zamenjati nekatere vasi na ta način, da bodo vasi z večino jugoslovans-

škega prebivalstva pripadle Jugoslaviji, medtem ko bodo nekatere vasi z večino rumunskega prebivalstva pripadle Rumuniji.

Anarhija v Albaniji.

Belgrad, 12. nov. Po vesteh iz Prizrena so čete tiranske vlade izpraznile vse miriditsko ozemlje. Miriditi so zavzeli Oroš in Lješ ter še vedno napredujejo. V Skadru vlada bojazen, da bodo Miriditi obkolili mesto. V Tirani je proglašeno obsedno stanje.

Glas dijaštva iz tujine.

Praga, v novembru.

Kateri slovenski inteligent se ne spominja večnih ostrih bojov naše preteklosti za domače vseučilišče? Koliko posvetovanj in zborovanj smo imeli o njem, koliko spomenic, memorandumov in resolucij smo poslali, hoteč prihraniti nam in zanamcem grenko, pogostokrat kruto bivanje v tujini. Nismo mogli imeti uspehov, zakaj naša sredstva so bila preskromna. Dunajska vlada je dobro vedela, da bi nam s slovensko univerzo dala kos samostojnosti. In tako je slovenska mladina polnila predavalnice na Dunaju, Gradcu in Pragi, tja do prevrata. Kako so nam rezale kruh te naše brušne almae matres, ne popisujemo, ker spada v drugo poglavje.

Cilj naših želja in sad našega dela — mlada ujedinjena Jugoslavija — nam je prinesla ono, po čemer smo težili. Položili smo temelje lastnemu torišču znanosti. Umevno je, da danes ono še ni popolno, ker potrebuje za svoj razvoj celo vrsto let, vendar je nerazumljivo, da se razvija tako počasi, da se razvoj umetno brzda, da celo ustavlja. Vsled naravne in prisiljene nepopolnosti domačih vseučilišč je velik del slovenskega dijaštva tudi še danes navezan na tuja vseučilišča. Ne more se nikakor ravnati po besedah nekega višjega uradnika iz ministrstva v Belgradu, ki se je l. 1920. ovekovečil z besedami: »Kaj pa hodite v tujino, študirajte doma!« Dunaj, Praga, Brno so glavna zbirališča slovenskih dijakov po prevratu. Največjo privlačno silo ima pač Praga, kjer je slovenski akademik enak med enakimi, uživa pravo slovensko gostoljubnost. Do 150 se jih zbere v Pragi vsako leto, tehnikov, medicincev, agronomov, trgovskih visokošolcev, konservatoristov, montanistov (Pribram) i. dr., večinoma iz starejših semestrov.

Stara naša loga sloven. dijaka pa je, da mu pri vsem njegovem umskem bogastvu manjka svetnega premoženja. Pretežna večina so sinovi delavcev, malih kmetov in nižjih uradnikov. Vidi jo in čutijo pomanjkanje in skrb svojih starišev za vsakdanji kruh; na drugi strani pa gledajo brezskrbnost in bogastvo, ni čudno torej, da si zažele tudi oni po belem kruhu, po lepših dneh. Pomanjkanje in skrb za bodočnost sta torej zvesti spremljevalki slovenskega akademika že iz tradicije.

Študij in življenje v Pragi pa zahteva dan na dan večjih denarnih sredstev. Tehnična in medicinska stroka sta že itak najdražji, pa prišlo je še podraženje pristojbin za takse in izpite, pretirane cene stanovanj, draga in mnogokrat nezadostna hrana in tako dalje do najmanjšega gumba, ki si ga mora tudi kmiti. Bolezen je že ekstraganca, ki si je ne more privoščiti, to se pravi, da ne sme čutiti in celo dobro čutiti, da je bolan, slaboten, toda mirno mora iti preko tega, enako, kakor mora iti mimo gledališča. Vse podpore od doma in svojece — ce je kdo tako srečen, da kaj dobi — zmanjša do malenkostnih vsot mala vrednost našega denarja naproti češki. Sila in pomanjkanje se od leta do leta stopnjuje v potencah. V preteklih letih je še nekako šlo. Dijaštvo združeno v močni ekonomski organizaciji — dijaški zadrugi — je prejemale primerne podpore od pokrajinske vlade v Ljubljani in od študijskih fondov, segalo je izdatno po samopomoči, ker se ni hotelo popolnoma naprtiti v breme vladi, zbiralo je prostovoljne prispevke, prirejalo prireditve itd. Za letošnje šolsko leto je ministrstvo prosvete obljubilo izdatno pomoč s centraliziranjem vseh podpor iz Belgrada. Razve-

selil se je slovenski akademik v tujini zapuajoč izreku, da pride vse dobro od zgoraj. Dijaški odbor je pravočasno predložil vladi potrebni material s podatki za vsakega posameznega in je večkrat prosil, naj se na vsak način vprašanje podpor pravočasno reši. Res je začetkom avgusta izšla kraljeva naredba ministrstva prosvete, toda prinaša današki dar: delilo bo podpore še le z novim letom! S čem naj se dijak živi do onega časa, ko se je napotil v Prago le z obljubami ministrstva o 6 milijonskih podporah? Živi-li naj se od vladne nade na te milijone! Ljubljanski študijski fond, ki so pretekla leta po svojih močeh podpirali dijaštvo, so vsled počasnosti in brezbrčnosti ministrstva tudi ostali na cedilu s pokrajinskimi oddelkom za uk in bogočastje vred. Niso mogli dati nobenih informacij dijaštvu, ki je ob začetku šolskega leta odhajalo nazaj v Prago in povpraševalo s skrbjo, kaj bo! Kje je bil pravi vzrok te neinformiranosti, ne moremo razmotrivati, v pomanjkanju časa sigurno ne! G. minister Hribar je uvidel resni položaj in poslal pomoč — kredit na podpore — prišlo je na vsakega 390 Kč. Trenotno je bilo pomagano, toda dnevi so tekli in približal se je čas, ko bode moralo dijaštvo trumoma odhajati domov in tam čakati lepših časov. Je mnogo akademikov, ki so bili dalekovidnejši in so si sploh prihranili potovanje v Prago, pomagajo zdaj očetu gnojiti polje. Zadnji čas se sicer čujejo glasovi, da hočejo študijski fond ljubljanske pokrajinske vlade do novega leta pomagati dijaštvu sami po svojih skromnih močeh. Dijaštvo ceni to dobro voljo, vendar, ali ne mislite gospodje, da je že nekoliko pozno začeti hoteti, kaj šele izvesti, ko je dijaštvo že dva do tri mesece v tujini?

Čujte ta klic in ne obsojajte dijaštva, ako pušča svoj študij in se vrača domov. G. minister Pribežević, svaka sila do vremena!

Koroške novice.

SLOVENSKO ŠOLSTVO NA KOROŠKEM.

Obletnica plebiscita je dala koroškim Nemcem zopet povod za novo hujskanje proti slovenskim šolam. Znano je, da obe zasebni slovenski šoli v Št. Jakobu in v Št. Rupertu še do danes nista odprti. V Velikovcu se je ob obletnici sklenila resolucija, ki se glasi, da Nemci in nemčurji odločno ugovarjajo proti otvoritvi teh dveh šol (— »Trutzschulen« jih imenuje), — ker da služite le jugoslovanski iredenti. — Kje so lepe besede izza predplebiscitne dobe — vključ vsem obljubam deželnega zbora in vključ naravnim našim pravicam? piše naš poročevalec. »Freie Stimmen« prinašajo poziv nemškega šolskega društva (d. Schulverein), ki vabi svoje člane k zborovanjem in piše o živahnem zborovalnem delovanju v novembru vsepovsod po Koroškem.

Slovence na Koroškem — iz stanovanj! Pravtako pišejo iste »Freie Stimmen« in hujskajo proti Slovincem tako-le: »Kako dolgo naj še koroške oblasti mirno gledajo, da se vzpričo velike stanovanjske bede ki vlada pri nas, šopirijo tu družine jugoslovanskih državljanov?« — Seveda bi koroški nemčurji s celovsko vlado vred radi videli, da bi se takoj izselili vsi Slovenci iz lastne rodne zemlje, njim pa prepustili domove svojih slovenskih očetov in mater.

Politične novice.

+ Nov politični meteor. Samostojni kmetijski stranki pozvanja k pogrebu. Njeni neizkušeni in domišljavi politični voditelji so osamljeni, zapuščeni od slovenskega kmeta in od svojih političnih zaveznikov. Minister Pucelj čuti, da igra v vladi vlogo petega kolesa, in grozi z demisijo. Toda živa duša se za to grožnjo ne zmeni. V narodni skupščini doživljajo samostojneži blamažo za blamažo in tisti njihovi pristaši, ki jih je vodila v Samostojno kmetijsko stranko gola osebna ambicija, želja, da postanejo nekaj v slovenski javnosti, zapuščajo stranko in iščejo srečnejše zvezde. Eden teh je tudi gospod A. Novačan, izprva osebni tajnik g. ministra Pucelja. Ta ustanavlja drugo zemljoradniško stranko v

Sloveniji, ki naj stopi na mesto prve, propadle zemljoradniške stranke, ki si je v zibeli nadela ponosno ime Samostojna kmetijska stranka. G. Novačan je v svoje svrhe začel izdajati v Celju nov list »Naša vasa«, ki ga je krstil za glasilo zemljoradniške stranke za Slovenijo. Vidi se, da se g. Novačan skuša taktičnih napak nerodnih politikov SKS izogibati, toda v jedru se njegova politika nič ne razločuje od samostojne, čeravno neusmiljeno vihti bič nad samostojneži. G. Novačan hodi pot razredne politike, dasi vabi v še neustanovljeno stranko tudi duševne delavce in zabavlja čez »kričasto geslo« samostojnežev: kmet kmetu. V »pozdravu in vabilu« svojega lista naznanja, da bo predvsem pobijal: 1. avstrijski revmatizem; 2. rimski klerikalizem in 3. nedostojno klečeplazanje pred Belgradom in Srbijo. Ker je za političnega kandidata med pametnimi Slovenci, ki so siti fraz o klerikalizmu, nevarno govoriti o rimskem klerikalizmu, javlja uredništvo »Naše vasi«, da bo pobijalo »rimski klerikalizem kot politično idejo, katere se poslužujejo Italijani, da bi Jugoslavijo ohromili in oslabili, nikoli pa vero kot tako in ne duhovščine.« Kako previdno in hkrati kako nerodno! G. Novačan bo moral že boljše pojasniti, kdo pač predstavlja ta njegov »rimski klerikalizem kot politična ideja«, da bomo vsaj vedeli, ali hoče lomiti kopje proti zračnim gradom kot španski vitez Quihot ali pa vidi pred sabo kak realni »rimski klerikalizem kot politična ideja«. Beležili smo te vrstice kot vestni kronisti, ne da bi še neustanovljeni nasledniki SKS prerokovali lepšo bodočnost, kakor je preteklost SKS.

+ Shod SLS v Mostah. V petek, dne 11. t. m. zvečer se je vršil v Društvenem domu v Mostah shod zaupnikov SLS. Predsedoval je shodu g. Oražem. Govorila sta na shodu poslanca dr. Stanovnik in dr. Korošec. Poslanec Stanovnik je govoril o mobilizaciji, o albanski politiki, o strankah v domovini, o avtonomiji ter o razmerju med kmetom in delavstvom. Posl. dr. Korošec je govoril o naših socialnih in gospodarskih težnjah. Shod se je završil v najlepšem redu in miru.

+ Odziv na vpoklic rezervistov na Hrvaškem. Uradno se objavlja iz Zagreba: Povodom glasov, ki jih širijo zlobni elementi, češ da je o priliki minulega vpoklicanja vojaških obveznikov k šesttedenskim vojaškim vajam prišlo do nemirov, se uradno ugotavlja, da ni na ozemlju Hrvatske in Slavonije nikjer došlo do spopadov niti z vojsko niti z orožništvom, temveč da je bil nasprotno odziv na vojaško vpoklicanje dober, dasi je v nekaterih krajih došlo do poizkusov, zanesti med narod upor. Taki slučaji so bili nastopni: V vasi Kraplje, okraj Novska, so sklenili kmetje povodom nagovorov nekaterih oseb, ki so trdile, da je vodstvo Hrvatske republikanske seljačke stranke sporočilo, naj se nihče ne odzove vojaškemu vpoklicu, da ne pojdejo v vojsko. Ko je tja slučajno došla orožniška patrulja postaje v Sunji (4 orožniki), so jo kmetje v Kraplju razorožili. Takoj je bila tja odposlana četa vojaškov in 50 orožnikov, ki so brez vsakega odpora ali spopada aretirali krivce. V Novem gradu (okraj Koprivnica) je poslanec Hrv. republikanske seljačke stranke Fran Vrtar med kmeti živahno agitiral, naj se ne odzovejo vojaškemu vpoklicu, češ da je nedavno sklenila skupščina Hrvatskega bloka v Zagrebu, da se skliče hrvatski sabor, ki bo proglasil odcepljenje od Srbije ter osnoval Hrvatsko seljačko republiko. Taka navodila je zlasti dala tudi vodstvo Hrvatske republikanske seljačke stranke. S tem hujškanjem je uspelo Vrtarju pregovoriti nekatere vojaške obveznike, ki so že došli na železniško postajo, da so se vrnili domov. Tudi v Novi grad sta bila

poslana četa vojske in oddelek orožnikov, ki so brez kakega spopada izvedli preiskavo in aretirali krivce. V Sv. Ivanu Zelini je došla k okrajnemu predstojniku večja deputacija vojaških obveznikov v spremstvu množice prebivalstva, ki so izjavili, da ne gredo v vojsko. Okrajni predstojnik jih je opozoril, da bo imelo to zanje težke posledice, nakar so se kmetje razšli v popolnem miru. Naslednji dan je došel v Sv. Ivan Zelina oddelek orožnikov, ki so aretirali brez kakega odpora tri seljake, ki so nagovarjali k neposlušnosti. Po tem dogodku so se vojaški obvezniki prijavili v službo. Enako je bil tudi izveden popis živine in povozništva s sodelovanjem nad 90% vpoklicanega. V predhodni preiskavi v Sv. Ivanu Zelini so izpovedali aretiranci, da so se pretekle dni mudili pri njih tuji ljudje, bržkone iz Madžarske, ki so posedali seljake, češ, da kupujejo razne prideleke, medtem ko v resnici niso ničesar kupovali, temveč so samo nagovarjali prebivalstvo, naj se ne odzove pozivu v vojsko, ker bo prišel kralj Karl in ker so sklenile hrvatske stranke, da se ni treba odzvati. Teh agentov je bilo vsega skupaj do 12. Preiskava glede tega se vodi dalje. V Brezinu, okraj Dugoselo, je posl. Hrvatske republikanske seljačke stranke Nikolaj Srdović javno nagovarjal vojaške obveznike, naj se ne odzovejo svoji dolžnosti, češ, da je to sklenila Hrvatska republikanska seljačka stranka. Tudi tukaj ni došlo do nobene kršitve javnega mira in reda. V Brekovljanih, okraj Dugoselo, so prišli seljaki v občinski urad in pozvali občinskega beležnika, naj sprejme na zapisnik njihovo izjavo, da nočejo iti v vojsko, češ, da ustave niso ustvarili njihovi zastopniki Hrvatske republikanske seljačke stranke in da je v obrambo domovine dovolj vojske. Izjavili so, da ne morejo dati povozništva, ker potrebujejo živino za gospodarska dela. To izjavo je šestorica seljakov kot deputacija prinesla okrajnemu predstojniku v Dugoselo. Do nereda ni došlo. Tudi tu so se podvzeli koraki, da se najdejo krivci. Končno so aretirali v Brezovici pri Zagrebu seljaka Marka Buhina in Frana Kašica iz Brezovice, ki sta hodila okoli kmetov in govorila prebivalstvu, da sta posetila posl. Stjepana Radića ter ga vprašala za navodila, ali se imajo obvezniki odzvati svoji dolžnosti, nakar jim je odgovoril: »Noben nikamor!« radi česar se ni treba vojaškim obveznikom odzvati. Tudi tukaj ni došlo do spopada. S tem so naštetni vsi znani slučaji na ozemlju Hrvatske in Slavonije, v katerih je došlo do protinastopa in upora povodom poziva k vojaškim vajam, vsled česar more tako poučena javnost najbolje presoditi, koliko neresnice in zlobe je v vesteh, ki se tendenčno širijo o nekakih nemirih, katerih sploh ni bilo. — Končno se še ugotavlja, da se po zakonu o ustroju vojske oni, ki se ne odzovejo pozivu k vajam, sploh ne tirajo s silo k vojaškim poveljnštvom, temveč da postopa proti njim vojaško sodišče, ki izreka radi neposlušnosti kazni do pet let ječe. Enako se bo proti vsem onim, ki so vodili propagando proti pozivu k vojaškim dolžnostim, uvedlo sodno postopanje radi zločina, označenega v § 1., točka 4., zakona o zaščiti javne varnosti in reda v državi, kateri zločin se po § 2. kaznuje s smrtjo ali z ječo do 20 let. — (Ta čudni dementi pove več, kakor je treba in kakor bi smel. Kako more tak dementi vplivati na inozemstvo? Če bi bili mi kaj takega objavili, bi bili »prevratni elementi«, »boljševiki« in ljudje, kateri spadajo na prvi kandelaber, da se izzimo v štilu »Slovenskega Naroda«, — Opomba uredništva.)

+ »Neko tajno klerikalno organizacijo, katere člani prisegajo cerkvi, da jo bodo čuvali«, je odkrila belgrajska »Pravda«. Tega odkritja se je »Narod« silno utraščil.

Da pa ne bo od strahu prečasnno umrl in nam pripravil še nekaj prijetnih večernih ur in nam olajševal spanje, ga moramo pomiriti, ker to zahteva že ljubezen do bližnjega. Stvar je sledeča: V Belgradu imajo staro navado, da vsakega političnega nasprotnika proglase za »špijona« ali pa mu naprte članstvo pri kakšni tajni organizaciji. To je stara metoda belgrajskih žurnalstov v političnem boju in naravnost čudno je, da demokratska »Pravda« z ozirom na silojna poročila slovenskih demokratov o obsovaženih klerikalcih le-eteh ni že zdavnaj proglasila za »špijone« ali pa jih vpisala že prej med kako »tajno« organizacijo. Nas ta belgrajska metoda ni prav nič vznemirala, ker jo poznamo in jo drage volje sporočimo tudi »Narodu«, da ga ne bo strah. »Pravda« pa sporočamo, da v naših vrstah tajne organizacije niso v modi, ker so nepotrebne in se borimo za versko in belgrajsko metodo ni prav nič vznemirila, katoliške cerkve z odkritim vizirjem. Nimamo nič prikrivati! Privilegij tajnih organizacij prepuščamo tudi v bodoče svobodni misli, ki se skriva v frimazonskih ložah, in frimazonski »Narodni odbranici«, katere odborovi člani so obvezani k molčečnosti — pod smrtno kaznijo. Gospodje od »Pravde«, je-li to res ali ne?

+ »Avtonomija« v Julijski Benečiji. Italijanska vlada je ustanovila te dni Posvetovalno komisijo za Primorje, ki naj bo nekaj začasnih najvišjih avtonomni organ, ki pa ne sestoji iz izvoljenih članov niti ima odločilno funkcijo. V okviru te posvetovalne komisije so se osnovali razni odbori, kojih člani je tudi vlada imenovala. Kako so v tem žalostnem surrogatu deželne avtonomije zastopani Slovani, se razvidi iz tega: V osrednji posvetovalni komisiji je izmed 16 članov 1 Hrvat (profesor v. p. Matejčič), v pravno-upravnem odboru je izmed 20 članov 1 Slovenec (dr. Slavik), v gospodarskem odboru sedi med 19 člani 1 Slovenec (kmet L. Kovač iz Ajdovščine), v finančnem odboru se med 16 člani nahaja 1 Hrvat (dr. Andrej Stangher), v pristaniško-železniškem odboru pa od 14 članov ni sploh nobenega Slovana. To je tista avtonomija, s katero je italijanska vlada osrečila Primorje.

+ Iz demokratske domačije. »Poslednji ban« Hrvatske in Slavonije Ivica Tomljenović je pričel s pripravami za izdajanje nedvisnega demokratskega lista v Belgradu, okoli katerega se bodo zbirali vsi nezadovoljni demokratski elementi. Da se s tem poskusom ne strinjata Pribečević in Žerjav, je razumljivo.

+ Rusko emigrantsko duhovništvo v Srbiji za carizem. Dne 29. oktobra t. l. se je vršila v Sremskih Karlovcih ruska cerkvena skupščina, na kateri se je rusko duhovništvo, ki živi pri nas v pregnanstvu, izreklo za carizem in poslalo brzojavni pozdrav »Nememu Imperatorskemu Velikanstvu Gospodarici Mariji Fjodorovnoj«, ki jo imenuje »Rusko Matuško Carico«. Vse: skor zanimivo, da se na pravoslavnem cerkvenem zboru sklepajo politične resolucije. Drugič pa je to dejstvo dokaz, da je postala naša država središče najtemnejših ruskih elementov.

+ Lloyd George o konferenci v Washingtonu. 11. t. m. bi se morala vršiti otvoritvena seja razorožitvene konference v Washingtonu. Otvoritev pa so morali za nekaj dni odgoditi vsled ogromnih tehniških priprav; tako n. pr. so postavili in določili posebne radio-postaje v vseh velikih svetovnih centrih, ki bodo poročale edino-le o poteku razprav na konferenci. Kakšno važnost pripisujejo zapadno-evropski in sploh svetovni državniki washingtonski konferenci, je razvidno iz govora Lloyd Georgeja, ki je pred nekaj dnevi na županskem banketu v Londonu rekel: »Sklicanje washingtonske konference je

podobno mavrici na nebu. Vojna žalibog ni imela za posledico zmanjšanja oboroževanja. Ljudje so živeli, ki se najtežje uče. Če kaznuješ žival, jo kazen nekaj nauči; če pa študiramo zadnjo vojno, vidimo, da se ljudje niso iz nje naučili drugega kakor da izdelujejo zopet novo vojno orožje, še popolnejše orožje za nove vojne. Oboroževanje je danes trikrat toliko kakor pred vojno. Breme oboroževanja je bilo že pred vojno strašno. Razorožitev je edina pot do varstva za človeški rod. Sumničenje, bojazen, nesporazumi in prepripi so med narodi neizogibni in če bodo imeli narodi orožje pri rokah, je nova vojna neizogibna. Bodočnost civilizacije je odvisna od konference v Washingtonu in jaz molim za njen uspeh. Če bo konferenca dosegla svoj cilj, bo to najvažnejši dogodek v zadnjih 1900 letih.«

Dnevne novice.

— Pravnikiškim krogom. Najvišje sodišče na Dunaju je rešilo pritožbo koroškega slovenskega advokata dr. Boštjana Savbaha, kateremu je odvetniška zbornica v Celovcu zabranila vpis v imenik odvetnikov na Koroškem. Najvišje sodišče se je postavilo na stališče, da je vpis v odvetniško zbornico v Celovcu dopusten samo tedaj, ako obstoji med Avstrijo in našo državo tozadevna pogodba, ki priznava reciprociteto, in je zaokazalo odvetniški zbornici v Celovcu, mora pri justičnem ministrstvu na Dunaju prorašati, ako obstoji taka tozadevna pogodba. Ministrstvo je to zanikalo in je s tem odklonitev pritožbe končno rešeno. To stališče najvišjega sodišča na Dunaju ne drži, ker je bival dr. Savbah v času, ko je položil odvetniški izpit, na plebiscitnem, sedaj avstrijskem ozemlju, za katero je bila tedaj edino kompetentna instanca višje deželno sodišče v Ljubljani, in ker je dr. Savbah koroški rojak. Opozarjamo pa tudi, da je celovška odvetniška zbornica odklonila prošnjo vpis tudi z motivacijo, da je prošilec politično nezanesljiv. Najvišje sodišče je v tem oziru v načelu priznalo pravilnost sklepa odvetniške zbornice, zahtevalo pa natančno preiskavo, pri katerih naj bi se dala dr. Savbahu možnost obrambe. Ta preiskava se pa dejansko ni vršila in se tudi ne bo. Priporočamo našim merodajnim krogom, da v odgovor na to razsodbo preiščejo, ali niso morda tudi nekateri nemški odvetniki v naši državi »politično nezanesljivi«?

— Litjsko glavarstvo — kakor nam s Krke pišejo — se s hvalevredno vnemo trudi, kako bi na pritožbo SKS »volitve« za gasilno društvo razveljavilo. Zapisnik občnega zbora »se« je izgubil. Naj se zdaj kje ogenj primeri, ko gasilci nimajo poveljnika, kdo bo pri ognju kriv nereda? Gasilno društvo ni strankarsko, zato ima vsaka stranka polovico odbornikov. Ne gre, da bi glavarstvo delalo z društvom, kakor je vlada naredila s Kmetijsko družbo. Sele po dveh mesecih je glavarstvo prisililo županstvo na Krki, da je dalo izjavo za avtonomijo Slovenije in za revizijo ustave na glasovanje. Občina je tudi sklenila, da bi drž. občinskega tajnika ne mogla sprejeti, za dela za vojaščino naj država plača vsaki občini najmanj 1000 K za vsake 500 prebivalcev v občini! Županstvo se rado pohvali, da ima občinski red v malem prstu, a ga je moralo glavarstvo poučiti tudi o tem, kako se vodijo seje, ker se je polovica odbornikov pritožilo, da so seje neveljavne, ker se ni vodil ne župan, ne županov namestnik.

— Slučaji, ki niso slučaj. »Neueste Zürcher Nachrichten« in listi iz Badna opisujejo sledeči slučaj bogoskrbnstva: V Waldshutu so mladi delavci iz tovarne Lonza na poti proti domu se ustavili pred svetim razpelom ob cesti. Eden izmed mlade-

Donesek k literarnemu delovanju in življenju dr. Kreka.

Spisal Karlo Adamič, stolni kapelnik.

(Dalje.)

Iz Sele imam nanj prijetne spomine, ko smo skupaj potovali v Železnike, Sorico, Zali Log, Dražgoše, Sv. Lenart, Prtovč itd. Vedno me je nagovarjal, naj zbiram narodne pesmi, ki mi jih je mnogo sam pel; jako mu je bila draga Prtovška:

Pa je krola premajhen,
pa je krola premlad,
pa ne za res, pa ne za špas
ne boš hodil k men' v vas!

Rad je pel luško pesem:

Kolk' pa teb' tvoj konj zasluž
če hlode furaš z njim po Luž?
en goldinar al pa dva
če hlode turam v faberka.

Kaj ti nuca, če glih tri,
ker pa vse zaplješ ti:
enga na Luž' dva pri Kazin'
zastonj jo furaš po dolin'.

V trajnem spominu mi ostanejo momenti iz njegove družbe. Kako so bile lepe one srebrne letne noči, ko smo se v večer-

nem mraku ali noči vračali mimo belih koč, ki so stale kot tih in nem »labode!« V prirodi je vladal svečan mir, prijeten vsem, ki so dovtetni za mehko čustvovanje, pa kdo ne bo ljubil onih mehkih in sanjavih letnih noči, polnih čarobnosti in globoke poezije?

Z ljudmi je bil Krek jako prijazen; govoril je v dialektu in uporabljal oni domači: »b'z« — »hetec«.

Sedanjšega 1. janškera župnika G. Ljudovita Bajca je imel jako rad; spominjam se prijetnih uric pri G. Bajcu in njegovi dobri in skrbni G. mamič, katere nam je vedno postregla s čajem ali čim drugim.

Ko sem odšel v Senju, me je vedno nagovarjal, da »ojim marljivo glagolski ritus v duhu staroslovenskega jezika; na njegovo željo sem zložil več staroslovenskih maš in, kar je osobito želel in večkrat spomnil, gradualov in ofertorijev.

Na njegovo željo sem zložil zbirko: »Stepennyje i Prinosi« za vse praznike v crkvenem letu, katere zbirka je zelo ugajala G. Premrlu.

Leta 1911. me je v Senju obiskal med potjo v Dalmacijo, ko je šel z dr. Korošcem; s kaplanom Müllerjem smo se trudili, da se organizira v Senju delavstvo tobačne tovarne, ker Krek je bil iskren prijatelj ter zaščitnik delavstva in njegovih pravic.

Po odhodu mi piše: Predragi! Zvezdaj vas prisrčno zahvaljujem! Upam, da se kdaj ustno kaj pomeniva, ko me zopet mile zvezde pripeljejo na Vaš Krš.

Iskreno me veseli, da ste se tako udomačili v Senju. Sporočite moj pozdrav gospodom, ki jih poznam, in moje iskreno veselje, da vlada uprav v Senju in okolici tako zdrav in svež duh. Zdravil!

Vam udani

Krek.

Pozneje se me je spomnil s čestitko ob priliki poroke: »Predragi, z iskrenimi častitkami spremljam Vašo pot pred poročni oltar in želim, naj bi bila pot skozi življenje — v rodbinskem zavičaju — tudi vedno tako cvetja in petja, radosti in nad polna, kakor ta. Bog Vas blagoslovil! Pozdrav Vam in nevesti! Vaš udani dr. Jan. Krek.«

Za časa vojaških let 1914 me vidi v mestu; rekel mi je, da naj prihajam večkrat k njemu, kar mi je bila edina tolažba v onih nadlog in težav polnih časih. Tožil mi je, da ne sme nikamor iz Ljubljane, ter da ga povod detektivski zasledujejo; jezil se je nad zbornim poveljnikom Matanovichem in nad liberalno »frakarijo«, katere da ga je ovadila.

Zanimal se je za moje delovanje ter mi dajal »svetila«. Enkrat sem bil sam v

nepriliki; ko grem od njega, me zaustavi detektiv.

Zal, da sem moral kmalu iz Ljubljane. Pesem: »Domu bi rad« se nahaja v I. zvezku št. 10 (»Hrepenenje po domovini«) zbirke: »Slovenski akordi«, katere je te dni izdala (dva zvezka) Jugoslovanska knjigar-
na.

Invenca mi je prišla v vagonu, ko sem se vrnil proti Zagrebu v Senj, v katerem je toliko črnih oblakov preplavalo nad mojo glavo...

Odhajal sem od doma iz Ilirske Bistrice v okupiranem ozemlju, kjer nisem bil ves čas t. j. 7 let; a na povratku so me karabinerji v Logatcu zaprli, pa sem jo srečno »polakiral« iz zapora čez mejo... Spomnil sem se prodane moje domovine, spomnil Evangelista, razmišljal, kako je palo dostojanstvo človeka, razmišljal o poštemenem človeku, ki živi samo za trpljenje in — smrt — vse to mi je pobudilo neko hrepenenje in domotožje ter sem bil isti moment pripravljen vse pustiti, pa iti: domu. domu...

Iskrena moja želja je, iti še enkrat na »Ratitovec«, na katerega me vežejo s Krekom tako lepi spomini, od koder smo tako radi gledali proti skrivnostni Adriji... Ratitovcu pa ključem z njegovim pečnikom:

Le čuvaj zvesto našo stran,
in bodi ji v močnem bran!

ničev se približa križu, sname Kristusa med roganjem in preklinjanjem svoja tovarišev in ga zmet pribeje na križ z glavo navzdol od krohotu navzgor. To dveh dneh so delavci tvornice Lanza bili pri groznemu prizoru. Mladeniča, ki je dovršil bogoskrbnost nad križem, je zagrabil steno v delavnici, ga potegnil med dve kolezi z glavo navzdol in ga dobeledno zmčkal.

— Za učiteljstvo. Na seji parlamentarnega odseka za prošnje in pritožbe v Belgradu 12. t. m. je bilo sklenjeno, naj se vsem učiteljem, ki so bili začasni in so postali stalni, zaračunajo leta začasne službe v stalno, počenši od njihove polnoletnosti. Finančni pododsek zakonodarnega odseka je sklenil, da se naredba o selininih stroških uradnikov izroči pododseku, ki sklepa o naredbi glede draginskih doklad, da bi se ta naredba izvedla z ozirom na izenačenje uradnikov.

— Burja na Jadranskem morju. Včeraj in predvčeršnjim je besnela v dalmatinskih vodah silna burja. Parniki niso mogli odpluti iz luke. Pri Zadru je nasledel parnik »Metković«. Radi silnega viharja na morju se je potopil v četrtek med otokoma Morterjem in Vrgado, severozapadno od Šibenika Baričev parnik »Zenite«, ki je plul poln soli iz Paga v Split. Usoda posadke, ki je obstojala iz kapetana in 12 ljudi, še ni znana. Verjetno je, da so vsi izgubljeni. — V četrtek popoldne pa je burja prevrnila Steinheissov vlak na potu iz Knina v Drvar. Prevrnili so se vsi potniški vagoni nedaleč od postaje Golubič. K sreči se je nezgoda pripetila v ravnini ter sta bili samo dve osebi težko ranjeni. Nekoliko oseb je lahko ranjenih.

— »Potrošaške zadrug« in centralizacija kapitala. V mislih imamo kapital, ki izvira od uradniških družinam naravnost ugrabljenih 10 odstot. odtegljajev od draginskih doklad. O tem smo že pisali svoječasno v članku »Napad na žepne uradnikov«.

— Govori se, da je bilo v celi državi nabranih teh 10 odstot. blizu do 270 milijonov kron. Če je ta številka res prava pisca teh vrstic ni znano. Visoka je vsota vsekako. Kje je ta denar, vemo menda vsi. Kdo ga upravlja, vemo približno tudi. Kakor o se upravlja, to je pa vprašanje? — Z velikim pompom izdana in od skupne vlade podpisana ter na papir vržena naredba za ustanovitve zadrug je ostala — na papirju. Razne »Samopomoči« likvidirajo brez konca in kraja, (Ljubljanska bo kmalu nalikvidirala kakih 2 milijona kronic deficitala), a nove nabavljalne zadrug niso niti še v otroških plencah. Seveda, ves denar je lepo koncentriran in centraliziran v Belgradu, kjer se baje vzdržuje na račun — v glavnem prčanskega uradništva drag lokal in še dražji upravni aparat raznih koritarjev. A sedaj, čujtel! Ko so prosili, da bi se za našo sicer že novoustanovljeno »Potrošaško zadrugo« dal iz uradnikom odtrgan denarja kredit par milijonov, so tam doli v Belgradu zahtevali, da se mora od tega, uradništvu in otrokom od ust odtrganega denarja plačati 8 odstotkov obresti! Kanesje se je menda ta zahteva reducirala na 5 in pol odstotkov. — Kdor mi pove, kaj je škandal, če ne to? Danes stoji uradni: pred nepregledno katastrofo. Morda pride v nekaj mesecih od tega, da si ne bo mogel privoščiti neslanega in nezablenega močnika. A tam v Belgradu, tako neizrečeno daleč od nas, pa leži naš lastni denar, da delajo z njim kupčije! Ne rečem ničesar več, sa bi moral sicer napisati toliko, da bi cenzor v razburjenosti požrl svinčnik. Ampak: Quousque tandem... abutere patientia nostra?

— Kočevske novice. V začetku novembra so volile kočevske občine vendarle občinske odbore. Te dni volijo župane. Občim je bila vložena za mestni občinski odbor le ena sama, slovenska listina (Nemci sploh niso imeli ne državnoborske, ne občinske volivne pravice in je sedaj mestni župan narodni socialist, vpokojeni sodni oficial g. Viktor Medved), so dobili za občinske volitve po deželi volivno pravico tudi Nemci, in je bilo skoro povsod vložnih več listin z oboje-narodnostnimi kandidati. — Strank je v Kočevju na izbiro: Zastopane so prav vse slovenske: izjemo dela le »Samostojna«, a je mesto nje nemška »Bauernpartei«, ki se bo v bodoče menda imenovala »Volkspartei«. Poleg vseh drugih je nastala še nova radikalna stranka. V mestu prirejajo nedeljo za nedeljo shode, ki se pa vsi odlikujejo po prav pičli udeležbi. Celo rudarji so postali, se zdi, apatični za vsako stranko, ker vidijo, da je njihov položaj vedno enako težak. — Kako je z radikalc? Stranka izdaja novi list »Radikal«, en teden v slovenskem, drugi teden v nemškem jeziku. List piše, da mu je obstoj zagotovljen »s pomočjo prijateljev z dežele«, najbrž seveda z dežele na jugu naše države. Dežela je z listom preplavalna. V mestu ima stranka nekaj pristašev, največ med uradništvom. Po deželi je ljudstvo slabo poučeno, zato se je posrečilo voditelju g. dr. Ivanu Sajovicu, odvetniškemu koncipientu z velikimi obljubami tuintam pridobiti stranki nekaj pristašev. Sedaj pa ti močno popuščajo, ko so se zavedli, kaj je pravzaprav nova

stranka. Zanje ne marajo Nemci, že radi tega ne, ker imajo svojo »Bauernpartei«, pa tudi Slovenci ne, ker so po ogromni večini opozicijskega mišljenja. Tudi si nova stranka ne zna pridobivati pristašev, že radi visokega sloga, v katerem je pisan list — le za inteligenco — pa tudi, ker obeta odločen boj in onemogočenje vseh prevratnih elementov, ki se skrivajo pod katerokoli masko. — SLS očita versko nestrpnost; to očita list, čigar voditelji silijo žene v pravoslavje! Pripomniti je, da je po prevratu isti dr. Sajovic, takrat še tajnik JDS, na shodu v Kočevju obljubljal Kočevjarjem, ako pristopijo v JDS, vse tiste ugodnosti, kakor sedaj, če pristopijo v radikalno stranko in še glavo visoke politične osebe povzru. — Mesto napreduje. Po novem letu začne obratovati nova prednica. Pravtako bodo skoro končana adaptacijska dela prostorov za novo »Kočevsko trgovsko in industrijsko banko«. Trasiranje nove železniške proge Kočevje—Brod —Moravice je tudi končano. — Debel sneg smo dobili. Pa še vedno nov naletava.

— Jugoslovensko-čehoslovaška Liga. Prva odbojna seja »Jugoslovensko-čehoslovaške lige« bo v nedeljo, 13. t. m. ob 10. popoldne v uradniških prostorih »Sl. Narod«. Vsi gg. odborniki so vljudno vabljeni, da se udeležijo te seje. Dr. Karl Triller, predsednik.

— Državna posredovalnica za delo. — Pri vseh podružnicah »Drž. posredovalnice za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 30. oktobra do 5. novembra 1921 dela 194 moških in 93 ženskih delavnic moči. Delo-fajalci so pa iskali 220 moških in 62 ženskih delavnic moči. Posredovanje se je pa izvršilo 172. — Promet od 1. januarja do 5. novembra 1921 izkazuje 20.168 s rank in sicer 14.436 delodajalcev in 14.732 delo-emalcev. Posredovanje se je izvršilo v tem času 8.771. — Dela iščejo: pisar, moči, kovinarji, pekli, mlinarji, mesarji, rudarji, trgov. sodruidniki, prodajalke, strojniki, kurjači, dlnarji, sluga, natakarji, natakarice, knjigov. služkinje, vajenci, vajenke itd. — V delo se sprejmejo: mizarji, elektromonterji, čevljarji, krojači, zidarji, tesarji, kolariji, usnarji, šteparice za čevlje, vžigotilje, služkinje, kuharice, vajenci, vajenke itd.

— »Slovenska dijaška zadruga v Brnu« se obrača z obupnim klicem na vso slovensko javnost in prosi vse, ki ne žele pogina našega inteligentnega naraščaja, da prispevajo v najobčnejši meri in kolikor hitro mogoče. Vse naklonjene vso te se blagovolijo poslati »Slovenski dijaški zadrugi v Brnu« na pošto-čekovni račun 20.140 v Ljubljani. Slovensko dijaštvo v Brnu je v obupnem položaju, edina rešitev mu je hitra pomoč. Prosimo vse slovenske častice, da ponatisnejo ta klic na javnost. — Odbor.

— V zahvali za mojst. Avguštinom je pomotoma izostala Vzemajna posojilnica in Kranjska hranilnica. Krivi tej napaki so moji razburjeni živci in pa moje siroke, ki so me ravno pri sestavi »Zahvale« neprestano motili: zato prošim oba zavoda stokrat oprostjenja. Obenem pa se tukaj toplo zahvaljujem vsem, gotovo jih je že sedaj nad sto, ki so mi v teh težkih urah, bodisi osebno ali pa pisмено izrazili sočutje. Prepričani naj bodo, da so mi bile njih besede v tolažbo. Prosim jih pa, da se me tudi v bodoče spominjajo v molitvi, da me obupam pod težo križa. — Milica Zajc, vdova računskega nadsvetnika.

Umrli je dne 10. t. m. Jožef Gnidovec, oče kaplana Albina v St. Jernju in brata g. dekana Karla v Žužemberku in g. misijonarja lazarišta Janeza. N. v m. p.!

— Oropani berač. Na Gorenji Savi pri Kranju sta se sestala 53letni pobabljeni berač Jožef Marn iz Zgornjega Gabrova in France Gregorc, podomače Čarmanov iz Predvorja. Marn se je pri toževal, da nima obleke, nakar mu je Gregorc rekel, da mu bo on preskrbel obleko. Če mu bo za žganje plačal Res sta pila žganje in še za en liter vina je dal Marn, nato sta odšla proti Kokrici. Na pol po'a od Kranja v Kokro je pa Gregorc zagrabil Marna za vrat in mu vzel nad 80 kron denarja. Marn se je branil in oba s'a pačila v cestni jarek: Nato je Gregorc odhitel proti Kokrici, kjer je v Lakerjevji gostilni spil en četrtilitra žganja. Za njim je prišel tudi Marn v Lakerjevo gostilno, ki je ko je zagledal Gregorca zaklical: »A, Ti si tisi ropar, ki si me oropal!« Marn je nato vrzel Gregorca iz gostilne na čes'o in bil reveža pretepel, kar je pa posestnik Ivan Zabret iz Ročkovca zabranil. Roparja so orožniki zaprli.

— Tatvine. Trgovki Ani Mesencelovi na Logu je bilo iz predaja v trgovini ukradeno 1188 kron denarja.

Katoliški vestnik.

e Seja predstojništva ljubljanskih kongregacij je v ponedeljek, 14. novembra ob pol 8. uri zvečer v Jugoslovenski tiskarni.

e Čehoslovaška semenišča. Stroški za bogočaste znašajo na leto 54.947 mil. čs K, od katerih pride na rimsko-katoliško bogočaste več ko 42 mil. čs K. Kar se tiče števila bogoslovcev v posamnih semeniščih, je v praškem semenišču 13 čeških gojencev in 27 nemških; v budejevškem semenišču pa 9 čeških in 13 nemških; v Litomeřicah 18 čeških, 7 nemških gojencev. Nerazmerje med češkimi in nemškimi gojenci je torej precej zna'no. Semenišče v Vidnavi ni bilo razpuščeno, ker je vrtislavski škof ugovarjal.

Vestnik S. K. S. Z.

Občni zbor SKSZ se vrši v ponedeljek, dne 21. t. m. Vsa včlanjena društva pozivamo, da zato nemudoma določijo za čbni zbor delegate in sporoče njih imena osrednji pisarni SKSZ, da se jim more poslati izkaznica za znižano vožnjo. — Odbor SKSZ.

Učiteljski vestnik.

Podružnica Slomškove zveze za kamniški okraj zboruje dne 17. novembra 1921 ob 1. uri v Domžalah v šoli. Na dnevnem redu so važna predavanja, zato pridite vsi člani zanesljivo k zborovanju.

Ljubljanska novica.

Ij Občni zbor Slov. kat. akad. Starešinstva se vrši v nedeljo, dne 27. novembra t. l. ob 10. uri popoldne v dvorani Akad. doma s sledečim dnevnim redom: 1. Poročilo odbora in odsekov; 2. Volitev odbora; 3. volitev preglednikov; 4. ev. predlo-

gi; 5. slučajnosti. — Člani, ki žele staviti na občnem zboru kake predloge, se opozarjajo, da jih morajo prijaviti 8 dni prej društvemu odboru. Posamezni klubi naj izvolijo poslati na občni zbor vsaj enega zastopnika. — Dr. Božič, predsednik. — Dr. Pivec, tajnica.

Ij Zanimiv občni zbor akademskega podpornega društva se je vršil včeraj ob 14. uri v juridični predavalnici bivšega deželnega dvorca z ozirom na zahtevo ministrstva prosvete, da bodo dobivali državno podporo le tisti akademiki, ki podpisajo revers, da bodo po dokončanih študijah odslužili v državni službi dvojno dobo uživanja podpor. Jugoslovanski akademiki iz Primorja pa bi bili od podpor popolnoma izključeni. Odbor PDJA je zavzel napram vladnemu načrtu odklonilo stališče in je sklical izredni občni zbor v svrhu, da dobi od njega moralno podporo v boju za nadaljni obstoj PDJA in v boju za osebno svobodo društvenih članov. Že dva dni prej se je izvedelo, da bo odbor »Jadrana« (demokratskih akademikov) po sugestiji Adolfa Ribnikarja, ki si menda prilasčuje monopol na ljubljansko akademsko omladino, podpiral vladno zahtevo po podpisu reverzov. V debati je zato član »Jadrana« P. Kolar zagovarjal stališče, da ima država pravico, zahtevati od tistega, ki ga podpira, da dela zanj, ne pa da dotičnik kopiči privatni kapital. (Splošni smeh). G. Goslar se je postavil na stališče, da naj bi tisti, ki reverza ne podpisajo, vendar dobili podporo, a jo kasneje kot brezobrestno posojilo odplačevali. Katoliško dijaštvo pa se je postavilo na stališče, da je država dolžna podpirati bedno dijaštvo brez zahteve po reverzu, ker jo vzdržuje deloma ljudstvo, ker je šole zidalo ljudstvo, ker je glavni cilj države skrbeti za dobrobit družbe sploh, ne pa samo uradništva! Reverz vladne znači čisto navadno kapitalistično nasilno pogodbo med delodajalcem in delojemalcem. Isto stališče so zavzemali neopredeljeni, Primerci in mnogo »Jadranašev« samih, ki so zavzeli stališče proti stališču svojega odbora. Stališče odbora PDJA je bilo sprejeto z ogromno večino, Goslar (Jadran) pa je izjavil, da bo tedaj sledil ali konec PDJA ali pa ne bo nihče več dobival podpor. Zanimivo je, da ima »Jadran« v PDJA večino, s katero si je zelo v laseh. Če bodo »Jadranašje« hoteli s pomočjo sedanje vlade razbiti PDJA, bo cela zadeva postala splošnega pomena za vso javnost.

Ij Akademski sv. maša. Danes ob 11. uri se vrši v frančiškanski cerkvi akad. služba božja z govorom. Tema: Evolucija sveta. Govori dr. P. Guido Rant. Akademiki in izobraženi krogi vljudno vabljeni.

Ij Stanovanjska beda v Ljubljani. K včerajšnji notici o stanovanjski zadevi gospe Marije Levč se nam poroča, da je imela gospa Levč dve sobi s kuhinjo na razpolago in je po njenem deložiranju dobil isto stanovanje oženjen uradnik z enim otrokom. S socijalnega stališča je vsekako ta sprememba pravičnejša, ker se mora končno v današnji stanovanjski bedi posamezen človek zadovoljiti tudi z eno sobo, četudi je mala. So ljudje, ki niti ne nimajo.

Ij Tečaj za arhivščino in laštino priredi s. k. akad. starešinstvo za svoje člane in po njih vpeljane goste. Tečaja nista za začetnike. Sestanek onih, ki se žele udeleževati tečaja, se vrši v sredo ob 8. uri zvečer v dvorani Akademskega doma. — Predsednik.

Ij Promocija. Včeraj, v soboto sta bila na tukajšnji univerzi promovirana za doktorja prava g. Josip Černogori in Edvard Vračko, senior »Domagoja«. Čestitamo!

Ij Seja Dobrodelnosti. — »Zveze karitativnih društev« se vrši v torek, 15. novembra ob 8. uri. Ij Seja »Svete vojske« se vrši v torek dne 15. novembra ob pol 5. uri popoldne.

Ij Šentpetersko prosvetno društvo priredi v nedeljo, dne 13. t. m. ob 7. uri zvečer v svojih prostorih Martinov večer z deklaracijo, srečovanjem in prosto zabavo. Sodeluje društveni pevski odsek. — Člani in prijatelji dobro došli!

(k) Ij Osrednji svet družbe sv. Elizabete ima redno mesečno sejo prihodnji torek, 15. novembra v hiši Dobrodelnosti (Poljanski nasip) ob 3. popoldne.

Ij V šišenskem »Prosvetnem društvu« predava dne 14. novembra g. starešina prof. Ivan Mazovec: »O jeziku Srbov, Hrvatov in Slovencev.« — Tajnik.

Ij Predavanja v Rokodelskem domu. Redna predavanja v Rokodelskem domu so vsak ponedeljek zvečer ob 8. uri. — V ponedeljek, 14. nov. bo predaval g. msgr. Viktor Steska o prav za-nimivi tvarini. Vablmo k obilni udeležbi.

Ij Martinov večer priredi danes zvečer katol. društvo rokodelskih pomočnikov v dvorani Rokodelskega doma. Na sporedu je petje, igra »Gospodje sinovic in srečolov. Vstopnice se dobivajo v Rokodelskem domu. Prižetek je točno ob 7. uri.

Ij Ljudski oder v Ljubljani vabi vse svoje člane in članice, go'enice in gojenke dramatčne šole k važnemu sestanku, ki se vrši v ponedeljek, dne 14. t. m. ob pol 8. uri zvečer v Ljudskem domu, prvo nadstropje. Ističasno se razdelijo tudi vloge za prihodnjo predstavo.

Ij Krakovo—Trnovo. Danes 13. t. m. ob 10. uri popoldne se vrši redni občni zbor Gospodarskega in izobraževalnega društva v društvenih prostorih, Konjušalna ul. 7. Ob tej priliki se sprejemajo tudi novi člani. K mnogostevilni udeležbi vabi vse člane in članice — odbor.

Ij Šišenska prosveta ima svoj redni občni zbor v nedeljo, 13. novembra popoldne ob 5. uri v društvenem prostoru Reininghaus. Vabite se vsi člani in članice — Odbor.

Ij III. medicinska zabavna prireditev. Društvo jugoslovanskih medicincev v Ljubljani priredi v soboto, dne 19. t. m. III. redno zabavo v zgornjih prostorih Narodnega doma. Vstop le proti vabilu. — Odbor. (k)

Ij Po Ljubljani se širijo govorice, da se vstopnice za žalni koncert Glasbene Matice, ki se vrši v ponedeljek 14. t. m. ob 8. uri v Unionski dvo-

rani, že razprodane. Odbor Glasbene Matice opozarja slavno občino, da so te govorice popolnoma neosnovane in morda zasledujejo tudi gotov namen. Sedeži za to žalno prireditev so v prodaji v pisarni Glasbene Matice, Gosposka ulica 8, 1. nadst. in to danes, v nedeljo od 10.—12. ure ter v ponedeljek od 10.—12. ure in od 3.—5. ure popoldne.

Ij Unionska dvorana je za žalni koncert Glasbene Matice priredila primerno dekorirano. Običaj je, da pri takih resnih prireditvah opušča občinstvo pleskanje in odobravanje. Posebno bi bilo to želeli še med posameznimi odslavki »Ope-lac, ki tvorijo vsi skupaj harmonično celoto.

Ij Vstop k mladinski koncerti Glasbene Matice je z vstopnico dovoljen izključno le mladini in od solskih vodov ev določenemu nadzorstvenemu osebju. Prenos vstopnic na druge osebe je prepovedan in bo takim osebam vstop v dvorano zabranjen.

Ij »Klub Primorke« priredi dne 17. decembra v Narodnem domu božičnico za siromašne primorske srednješolske-begunce. Z otroško igro, ki se bo ta večer uprizorila, otvori »Klub Primorke« ciklus otroških predstav v letošnji zimski sezoni.

Ij Zahvala. Uradništvo Kranjske hranilnice je darovalo meso venca g. A. Zajcu »Dobrodelnosti« 400 K. Kranjska hranilnica mesto venca na grob g. A. Zajcu pa 500 K. Bog plačaj!

Ij Operni orkester narodnega gledališča v Ljubljani je izročil »Jugoslovanski Matici« celoten svoj honorar v znesku 10.000 K, katerega je prejel isti za svoje sodelovanje pri proslavi 28. oktobra. Pokrajinski odbor »Jugoslovenske Matice« v Ljubljani sporoča ta rodojuben čin članov opernega orkestra »Slovenski javnosti, obenem pa izreka tem potom vso čast in svojo najglobljejšo in javno zahvalo.

Ij Danes vsi v Narodni dom na veselico kole-sarjev! Prvič letos je priredil kolesarski klub »Ilirijac« prireditev, da krije vsaj deloma ogromne stroške celoletnega delovanja in udeležb na zunanjih tekmah. Ker ni mogoče prirediti kolesarskih dirk z vstopnino, zato je dolžnost vsega občinstva, da pokaže svoje simpatije kolesarjem in jim omogoči nadaljnje uspešno delo na sportnem polju. Kolesarski »Ilirijac« je danes nedvomno prvak Jugoslavije in zasluži primerno priznanje. Vsi v Narodni dom!

(k) Ij Umrli je 80letna Terezija Martine iz Fužin, dolgoletna cerkvena perica v D. m. v Polju. Pogreb bo danes ob pol dveh. Naj v miru počiva! Ij Poročil se je včeraj v šentpeterski cerkvi inženier g. Stane Premik, profesor na tehniški srednji šoli in docent na tehniški fakulteti, s vdovo gospo Zupanovo roj. Presker.

Ij Odvajalne kroglice proti trankli brez recepta oddane. Gospi okra-ni sodnik Premerešin je v soboto razpravljal in sodil o sledečem vele-zanimivem slučaju: Dne 5. marca 1920 je prišel v lekarno g. Prochaska na Jurčičevem trgu Mihael Pastrik, ki je zahteval sredstvo za odvajanje trankulje. Lekarniški asistent Marij Trumbič, ki je bil obtoženec, je povedal: »Zdravila, katera sem potem dal Pastriku, se ne smejo dajati brez recepta. Stopil sem za'o h gospodu lekarnarju Prochaski, kateri mi je rekel: »Brez recepta!« Zaznačunal sem jih s 14280 K.« Pasterk je po naročilu g. Trumbiča vzelo zvečer 5 in jutraj 4 pilule, nakar je zbolel na zastrupljenju in bi bilo v nevarnosti njegovo življenje, če bi se ne bil zdravil v bolnišnici na medicinskem oddelku, v kateri je bil pet dni. Zaradi nevarnosti za življenje je bil g. Prochaska svoj čas oproščen in je kot obtoženec trdil, da ni dal Trumbiču naročila, naj da Pasterku pilule brez recepta. Gospoda Trumbič in Prochaska sta se med razpravo prerekala in je g. Trumbič rekel g. Prochaski: »Vsa čast Vam, g. Prochaska, toda kadar ste malo v ekstazi, ni mogoče z Vami izhajati!« Kot priča zaprišešeni lekarnar g. Prochaska je izpovedal: »Dne 5. marca 1920 sem prišel prvič v lekarno, ko sem okrevaval po prestani španski bolezni. Od takrat sta pretekli že skoraj dva leti, zato se ne morem natančno spomniti, če sem gospodu Trumbiču dovolil dati pilule brez recepta ali ne.« Gospod okr. sodnik Premerešin je na to g. Trumbiča oprostil, navajajoč v razlogih, da priča g. Prochaska ne more potrditi, da je dal Trumbiču Pasterku kroglice brez njegovega dovoljenja. Zastopnik državnega pravdnštva g. dvorni svetnik Andolšek je prijavil proti prostoreku vzklik.

Ij Zatekel se je pes volje pasme. Lastnik naj se zgasi pri Pavlu Pleničarju, glavni kolodvor.

Narodno gledišče.

Drama.

Nedelja, 13. novembra ob 3. uri popoldne: Požar strasti. — Izven abonementa. Nedelja, 13. novembra ob 8. uri zvečer: Komedijske zmešnjave. — Izven abonementa. Ponedeljek, 14. novembra: Revizor. — C. Torek, 15. novembra: zaprta.

Opera.

Nedelja, 13. novembra: Carmen. — Izven abon. Ponedeljek, 14. novembra: zaprta. Torek, 15. novembra: Rigoletto. — A.

Gospodarstvo.

BORZA.

Zagreb, 12. nov. (Izv.) V današnjem prostem prometu je vladaia silna baissa. Italija se je ponujala po 11.—, blaga veliko, povpraševanja malo. Praga se je plačevala po 805 do 307, Budimpešta po 29 do 30, dolarij do 290, Dunaj od 5—510, Berlin 106—107. — Na včerajšnji tržaški borzi je bila pariteta za našo krono 11.60.

Curih, 12. nov. Devize: Berlin 185, Holandija 183.50, Newyork 529, London 20.85, Paris 88.20, Milan 21.65, Bruselj 36.50, Kodanj 98, Stockholm 122, Kristianija 67.50, Madrid 73.50, Buenos Aires 172.50, Praga 5.60, Varšava 0.16, Zagreb 1.70, Budimpešta 0.45, Bukarešta 3.40, Dunaj 0.16, nem.-a. krona 0.11.

g Dinarska valuta. Iz Zagreba poročajo, da bodo pričele nekatere zagrebske banke s 1. januarjem računati mesto v kronah v dinarjih.

g Avstrijsko posojilo v Nemčiji. Avstrijske banke so najele v Nemčiji posojilo za 16 milijonov mark. Posojilo je privatnega značaja.

g Papirnat denar v Avstriji. V Avstriji je bilo pretekli teden za 90½ milijarde n.-a. K papirnatega denarja v prometu.

g Lepi uspehi čehoslovaške industrije. Nedavno tega je bil v Temešvaru velesojm, na katerem je bil češki vzorčni vlak kar oblegan po obiskovalcih in kupcih. Prodalo se je blaga češkega izvora za več milijonov čs kron. Od tu je odšel vlak v Krajevo, kamor je prišel 8. t. m.

g Pasivnost nemške ter aktivnost čehoslovaške inozemske trgovine se kaže v naslednjih številkah: čehoslovaška bilanca izkazuje prvič od 1. januarja t. l. 298 mil. čs K aktivnih, nemška pa n. pr. za letošnji avgust (pri uvozu za 8418.220.000 mark, a pri izvozu za 6.853.917.000 mark) 2 in tri četrtine milijarde primanjkljaja. Vsega skup je nemška trgovska bilanca danes pasivna za približno 30 milijard mark.

g Naš dinar v Rusiji notira uradno 1200 rubljev.

g Cene premoga na Dunaju in pri nas. Na Dunaju se je dvignila cena premoga od 1300 na 1766 n. a. K meterski stot franco kolodvor. Pri nas stane trboveljski premog povprečno 700 kron meterski stot.

g Bolgarsko posojilo v Angliji. Bolgarija bo najela v Angliji posojila za pet milijonov funtov Sterlingov.

g Finančna kriza v Rumuniji. Iz Bukarešte poročajo, da namerava vlada spričo rapidnega padanja valute za gotovo dobo prepovedati vsak uvoz,

izvzemši gospodarskih strojev. Finančni minister Titulescu je odpotoval v Pariz, kjer se bo z mero-dajalnimi činitelji pogajal zaradi ureditve rumunske valute in novega zunanega posojila. — Glasom uradnega lista je rumunsko prometno ministrstvo sklenilo s tvrdko Henschel & sin v Kasslu pogodbo za dobavo 30 lokomotiv tipa »Pacific« v vrednosti 129 milijonov mark.

g Pospeševanje domače čipkarske obrti. Opozarjamo na trgovino s čipkami, ki izvira iz naše domače obrti! Glavno delo v tem oziru opravlja glede organizacije čipkaric v Sloveniji: Osrednja čipkarska zadruga v Ljubljani, Stari trg 2/I. Zeleti

bi bilo, da bi občinstvo uvidelo, da je treba naj-intenzivnejše podpirati razvoj domače produkcije. Čipkarska zadruga ima sedaj 10 poslovalnic, katere se nahajajo na Gorenjskem in Notranjskem. Naročila sprejema zadruga pisarna v Ljubljani, Stari trg 2/I. vsak delavnik od 9. do 12. in od 15. do 18. ure, in sicer po vzorcih, ki so v pisarni na vpogled. Nekateri vzorci se lahko takoj kupijo, drugi se po izbiri naroče. Kijekijane čipke so brez konkurence v vsakem oziru, trdne in lepe, izdelane iz najboljšega lanenega sukanca ter tako priljubljene, da ni dosedaj zadruga izgubila niti enega naročnika, ki je enkrat kupil pri njej. Kot »idrij-

ske čipke« uživajo svetovno sloves. Zadruga dobavlja izdelke v celo Jugoslavijo, na Francosko in je sedaj celo z Ameriko v najživahnejši kupčiji. Opozarjamo pri tej priliki na ponarejene čipke, ki so na videz podobne kristnim od Osrednje čipkarske zadruga ter krožijo brez firme, a so iz bombažnega sukanca, ne drže dolgo in tudi nimajo tistega značilnega leska kot čipke iz lanu. Osrednja čipkarska zadruga nima samo namena negovati domačo obrt, nego tudi ohraniti izdelkom dober glas, zato opozarjamo pred nakupom ponarejenih, nepristnih čipk. Trgovcem in posredovalcem daje zadruga znaten popust.

Dr. ŠLECHTA
se je vrnil in ordinira zopet redno
Ljubljana, Dvorni trg 1 II.

DRUŽABNIK
za dobro vpeljano trgovino v sredi mesta Maribora, na najbolj prometnem prostoru se takoj sprejme. Potrebni kapital 300.000 kron. Ponudbe je poslati na oglasni zavod I. Sušnik, Maribor, Slovenska ulica št. 15.

Korespondentinjo - strojepisko, — moč, — večje slovenske in nemške stenografije in dva trgovska pomočnika manufakturne stroke, sprejme »TEKSTILIA«, d. d. Ljubljana, Krekov trg 10. Nastop takoj. Plača dobra.

Iščem KUHARICO
za župnišče blizu Trsta. Plača 600 do 700 K mesečno. Pismene ponudbe na naslov: Župni urad Predloka, p. Crnikal, Julijska Benečija, Italija. 4133

Več strgarskih in glavnikaških pomočnikov sprejme 'Polet', me fabrika galanterijske robe v Dobroju, Bosna. 4120

Elegantna mesečna soba
se odda takoj onemu, ki bi lahko posodil par tisoč kron proti poročstvu za tri mesece. — Naslov pove upravnistvo »Slovenec« pod števil. 4151.

Pohištvo prav dobro ohranjeno, ceno naprodaj. Na ogled od ponedeljka do sobote na Gospodarski cesti, KOLIZEJ, II. nadst., vrata 112. 4153

Vajenca za kleparsko obrt
sprejme takoj ALOJZIJ KORCE, klepar v Cerknici. 4092

Zanesljiv KNJIGOVODJA

izurjen v dvojnem knjigovodstvu, se takoj ali pa z vstopom 1. decembra t. l. sprejme v službo. — Prednost imajo oženjeni, ozir. oni, ki bi bil vsaj nekoliko več kakkega glasbila. — Ponudbe z navedbo dosedanjega službovanja, prepisi spričeval in zahtevno plače na: Prvo žeb-ljarsko in železoobratno zadrugo v Kropi in Kamnigoric, Kropa (Gor.)

30.000 K posodim
po 6½% proti vknjiži na prvo mesto na nepremičnino v Ljubljani ali bližnji okolici. — Ponudbe pod »nepremičnina 30.000« na upravo SLOVENCA. 4152

Klavir išče orglarska šola v Ljubljani. Najraje bi ga dobila od kakkega dobrot-nika zastoni, ozir. za malo ceno. Prijave prosimo na Vodstvo orglarske šole, Pred školišče št. 12, I. nadst. 4128

Deske hlode trame
kakor tudi vsakovrstni drugi les se plača po najvišji ceni in prosim ponudbe za takojšnjo dobavo pod: »GORICA« na anonončni zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 4105

Inženier Dr. Miroslav Kasal
oblastveno poverjeni
stavbni inženier
Ljubljana,
Hilberjeva ulica št. 2.
Specijalne stavbene podjetje
za betonske, železobetonske
in vodne gradnje
Izrada vodnih sil.

Tisoče ljudi v vseh deželah sveta uporabljajo že 25 let prijetno dišeči

Feller-jev „Elsafluid“

kot kosmetikum za negovanje zob, zobnega mesa, glave, kot do-stek k vodi za umivanje, ker je radi svojega antiseptičnega, čistega, osvežujočega delovanja najboljšega učinka Ravnotako je pri uporabi kot krepko, blago delujoče in v-rio prijetno sredstvo za drgnjenje hrbta, rok nog in celega telesa. Je mnogo močnejši in delujoči kot Francosko žganje in najboljše sredstvo te vrste. Tisoče priznanih z zamotom in poštino za vsacega: 3 dvo nate ali 1 specijalna steklenica . . . 48 K.

Za prodajalce:
12 dvojn ali 4 spec. steklenice 168 K
24 : : 8 : 280 :
36 : : 12 : 394 :
poštne prosto na Vašo pošto. Kdor pošlje denar naprej, dobi še popust v naravi.

Dobi se tudi: Eliza obliž za kurje očesa 5 in 7½ K; Eliza mentolna črtka 12 K; Eliza posipalni prašek 11 K; prisilo Eliza ribje olje 85 K; Eliza voda za usta 26 K; Eliza kolonska voda 41 K; Eliza šumski miris 41 K; Glycerin 5 in 30 K; Lysol, Lysolform 30 K; kineški čaj 3 K; Eliza mrčesni prašek 15 K; strup za pučane in miši po . in 12 K.

EUGEN V. FELLER, lekarnar
Stabica donja, Elsatrg 134, Hrvatsko.

Vagon bodeče žice
se takoj kupi. — Ponudbe je poslati poštno ležeče Ljubljana, šifra »BODECA ZICA«. 4135

Dve mladi breji KRAVI
simolske pasme, dobro rejene, se prodajo. — Kje, pove upravnistvo »Slovenec« pod števil. 4139.

Mestna občina Slov. Gradec
kupi takoj — — —
eno lokomobilo
30 do 50 konjskih moči. — Ponudbe je pošiljati direktno na občino. 4150

KUPIJO SE vsakovrstni stroji rabljeni, za mehanično stroko. Sivalni, pisalni in razni stroji, dvokolesa. **F. Batjel, Ljubljana,** Zvonarska ulica št. 1.

JEDILNO OLJE Ia.
Ponudimo, dokler traja zaloga, v manjših ali večjih množinah jedilno olje Ia po zelo zmernih cenah. Na zahtevo stavimo ponudbe takoj in pošljemo brezplačno vzorce. **Jugoslavensko trgovačko d. d., Zagreb,** Meduličeva ulica 40.

Izvozna tvrdka

z lastnimi skladišči v Trstu ter z najboljšimi zvezami v celi Italiji, Grčiji itd., išče v svrhu razširjenja trgovine prvovrstne žage, ki bi dobavljala les v vsaki množini in vsake vrste v komisijo ali proti plačilu. — Ponudbe pod »IZVOZ« na anonončni zavod DRAGO BESELJAK, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

P. MAGDIĆ LUBLJANA
NASPROTI GLAVNE POŠTE
DOSPELE ZADNJE NOVOSTI

svilene triko-obleke od K 2600—
volnene obleke . . . „ „ 1600—
kostumi „ „ 2800—
plašči „ „ 1900—
angl. flanel bluže . . . „ „ 195—
svilene bluže „ „ 750—

Velika izbira svil. trikot oblek, večerne obleke iz kineškega krepa in svile, Pletenine, zimsko perilo, rokavice, nogavice. — Vsi modni predmeti.

Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubljeni soprog in oče, gospod

ANTON KAZAFURA
nadaučitelj v pokoju,

dan, 11. novembra ob 4. uri popoldne po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere mirno v Gospodu preminul.

Pogreb nepozabnega pokojnika se vrši v nedeljo, 13. novembra ob pol 4. uri popoldne iz hiše žalosti Pred konjušnico št. 2 na pokopališče na Viču.

Pokojnika priporočamo v blag spomin!

V Ljubljani, dne 12. novembra 1921.

ŽALUJOČI RODBINI KAZAFURA — SEKULA.

4148

Zahvala.
Povodom bridke izgube srčno ljubljenega soproga, očeta, sina, brata, zeta in svaika, gospoda

MATEVŽA PREVC

izrekamo tem potom zahvalo za izkazano sočutje in pomoč. Iskreno se zahvaljujemo sodelavcem mehaničnega oddelka, ki so žrtvovali čas in trud ter spremljali rajnika na zadnji poti. Najsrčnejša zahvala posebno godbi Kat. del. društva, ki je svojega tovariša z žalostnimi zvoki enako spremljala do groba, ter društvenemu pevskemu sboru za žalostinke. Ves trud in izkazano ljubezen Bog povrni!

Žalujoči družini Prevc — Rekar.

4149

Slovenska eskomptna banka v Ljubljani.

Otvoritev
podružnice v Slovenjemgradu.

Upravni svet Slovenske eskomptne banke v Ljubljani naznanja, da **otvori 15. novembra 1921 soojo**

podružnico v Slovenjemgradu

na Glavnem trgu, v hiši bratov Kopač (Reitter nasl.). — Podružnica se bode bavila z vsemi v bančno stroko spadajočimi posli.

Upravni svet.